

Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014)

Tekst: Johannes 1, 1

Middagdienst

Broeders en zusters, we zullen vanmiddag luisteren naar hoe het Woord, onze Here Jezus Christus, in de prediking tot ons komt. Daarom zullen we straks na de zegengroet van de Here, de zegen van Gods woord bezingen met de woorden van Psalm 67 de verzen 1 en 3. Maar eerst zullen we nu gaan staan om de Here onze afhankelijkheid van Hem te belijden.

1. **Votum**
2. **Zegengroet**
3. **Lied : Psalm 67 : 1 en 3**
4. **Gebed voor de opening van het Woord**
5. **Schriftlezing: Johannes 5 : 19 - 47**
6. **Lied : Psalm 130 : 3 en 4**
7. **Tekst : Johannes 1 : 1**
8. **Belijdenis van ons geloof met de woorden van de Apostolische Geloofsbelijdenis op de wijs van Gezang 4**
9. **Dankzegging en voorbede**
10. **Slotzang : Gezang 33 : 3 en 4**

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes

We hebben vanmorgen bij de behandeling van het tweede gebod stil gestaan bij hoe God gediend wil worden. Hij wil aanbeden worden zoals Hij is. Hij wil dat de eer die Hem toekomt aan niets en niemand anders gegeven wordt dan aan Hem. Zelfs niet als dat of die andere met Hem verbonden is. Zoals Israël de Here niet mocht aanbidden in de vorm van een gouden kalf, zo mogen wij God niet zoeken in de vreugde van het geloof. Onze liefde mag niet uitgaan naar de opwekking van praise-avonden of in heimwee naar de tijd van de Vrijmaking, maar onze dienst moet dienst aan God Zelf zijn. Moet dienst zijn overeenkomstig zijn Woord. Moet dienst zijn zoals past bij God. Bij God die Geest is en die niet tot ons komt in beelden en in ervaringen, maar tot ons komt in zijn Woord.

En dat **Woord van God** mag ik u vanmiddag prediken uit Johannes 1 vers 1. We zullen daarbij letten op:

1. het begin van dit Woord

2. de plaats van dit Woord

3. het wezen van dit Woord

We zullen dus allereerst letten **op het begin van het Woord van God**. Het evangelie van Johannes neemt een bijzondere plaats in tussen de evangeliën. Allerlei wonderen die we door de andere drie wel beschreven vinden, vinden we niet bij Johannes. Aan de andere kant vinden we bij Johannes allerlei dingen die de andere niet beschreven hebben. Zo besteedt Johannes heel veel aandacht aan de gesprekken die tijdens het laatste Paasmaal gevoerd zijn. Maar liefst drie hoofdstukken zijn daar aan gewijd. Johannes heeft heel bewust in het materiaal geselecteerd. Hij schrijft dat ook zelf in hoofdstuk 20 vers 30 en 31. *Jezus heeft nog wel vele andere tekenen voor de ogen van zijn discipelen gedaan, die niet beschreven zijn in dit boek, maar deze zijn geschreven, opdat u gelooft, dat Jezus is, de Christus, de Zoon van God, en opdat u, gelovende, het leven hebt in zijn naam.*

Johannes wil dus in zijn evangelie duidelijk maken, dat Jezus van Nazareth de beloofde Messias is, de Zoon van God, opdat wij door het geloof in Hem behouden worden. Johannes schrijft dus maar niet een historische verhandeling. Ook al is het wel echt gebeurd. Maar hij wil dat wij door de lezing van dit evangelie gered worden. Dat we

leven hebben. Leven hebben in de enige in wie wij kunnen leven. In Jezus van Nazareth, de Messias, de Zoon van God.

Ik beseft heel goed dat u dit allemaal al wel weet. Zelfs zo goed weet, dat het gevaar groot is dat deze woorden u helemaal niet raken. Maar, broeders en zusters, wat zijn dan ten diepste toch beklagenswaardig. Want het gaat hier om onze Heiland, onze Verlosser, door Wie wij leven en buiten Wie geen leven is te vinden. Laat dus tot u doordringen wat Johannes u wil zeggen.

Johannes begint zijn evangelie met een groots opgezet voorwoord. Hij valt als het ware met groot geweld binnen. En hij doet dat door helemaal op het begin van de Bijbel terug te grijpen. *In den beginne*. En wat volgt er dan, jongens en meisjes? Wat volgt er na: In den beginne.. Inderdaad, *schiep God de hemel en de aarde*. Dat is inderdaad wat je zou verwachten als je het Oude Testament kent en je hebt nog nooit het evangelie van Johannes gelezen. Dat was ook wat de eerste lezers van deze brief dachten. ‘Hé, Johannes begint wel net als Genesis 1, maar vervolgens schrijft hij wat anders.’ Is dat geen spotten? Zo zouden wij het bijvoorbeeld wel ervaren als iemand zo een sprookjesverhaal zo beginnen. Als iemand zei: ‘In den beginne waren Hans en Grietje’. Dat hoort niet. En het zou ook niet gepast zijn als Johannes hier maar een gewoon verhaaltje ging vertellen.

Maar dat is ook niet wat Johannes gaat doen. Johannes gaat een diep geheim onthullen. Hij neemt met de woorden ‘in den beginne’ de lezer inderdaad mee naar het begin van de schepping, maar nu niet om te vertellen, wat er toen gebeurde, maar om te vertellen wat er toen al was. Al voordat God iets schiep. Toen was er het Woord. Het Woord kwam niet maar was er, onvoltooid verleden tijd. Het was er al voor het begin van de tijden. Het Woord heeft geen begin. Het Woord, dit Woord is van eeuwigheid. Dat over het begin van het Woord.

Laten we nu in de tweede plaats letten **op de plaats van het Woord**. Johannes schrijft daarover dat het ‘bij God is’. Maar voordat we daar nu verder bij stil zullen staan, moeten we toch eerst eens kijken naar dat woordje ‘het Woord’. Want dit is toch wel een heel bijzondere aanduiding van de Here Jezus. Voor zover wij weten is Hij, ten tijde van zijn rondwandeling op aarde nooit zo genoemd. Het is ook alleen Johannes die de Here Jezus met deze Naam aanduidt. Het moeten ‘het Woord’ dan ook niet zozeer als

een naam opvatten waar iemand bij genoemd wordt, maar veel meer als een aanduiding van wie Hij is. De Here Jezus is 'het Woord'.

Voor een goed begrip is het goed om weer terug te gaan naar Genesis 1. Want wat lezen we daar over het scheppingswerk van de Here? God sprak en het was er. Het Woord van God roept dingen tot hun bestaan. God riep het licht en het Woord bracht dat licht voort. God zei: Daar zij een uitspannel in het midden van de wateren, en dit make scheiding tussen wateren en wateren. En het was er. Door het Woord van God. En zo ging het met de bomen en de planten, met de sterren en met de dieren. Ze ontstonden doordat God ze tot bestaan riep. Zo krachtig is het Woord van God. Het komt voort uit God en het bezit de kracht van God. Het doet wat God in zijn hart besloten heeft.

En wat God in zijn hart besloten heeft, komt in zijn spreken tot uiting. Doordat God spreekt kennen wij Hem en op geen enkele andere manier. En door Gods spreken kunnen wij gemeenschap met Hem hebben. Er is geen andere weg tot God dan door naar zijn Woord te luisteren. En zo is er ook geen andere weg tot God dan door de Here Jezus. Wie naar Hem niet luistert en aan zijn Leven geen waarde hecht, die blijft buiten de gemeenschap met God staan.

En zo is de Here Jezus ook. de vervulling van al Gods beloften in het Oude Testament gedaan. Al wat God daar aan beloften van verlossing heeft gedaan komt Hij waar maken. Hier de vervulling van Gods Woord. Hier de kracht van Gods Woord. Hij gaat uitwerken wat God beloofd heeft. Zoals Hij als het Woord tijdens de scheppingsdagen uitwerkte wat God wilde.

Deze aanduiding 'Woord' heeft dus vele klankkleuren. Jezus Christus is de vervulling van Gods Woord, de kracht van Gods spreken, de weg tot de gemeenschap van God. Daarom is Jezus inderdaad het Woord, dat van God uitgaat en gemeenschap sticht tussen God en ons.

En als Woord van God komt Hij uit God voort. Zo is Hij de Zoon van God. We staan hier voor grote geheimen in het wezen van God en we moeten oppassen hoe we de dingen zeggen. Maar één ding wordt hier toch wel heel duidelijk, hoe nauw God en zijn Woord, de Vader en de Zoon met elkaar verbonden zijn.

Al vallen ze niet samen. Juist dat leert ons het tweede zinnetje van onze tekst. Het Woord was bij God. Dat geeft dus aan dat er wel een hele nauwe relatie is tussen het Woord en de Vader die het Woord heeft voortgebracht, maar dat dát Woord toch een

eigen positie en plaats heeft. Het Woord is niet gelijk aan de Spreker. Maar zoals je een woord niet los kunt zien van degene die het gezegd heeft, en er ook geen woord is zonder dat iemand gesproken, zo is band tussen de Vader en de Zoon onverbreeklijk. Het Woord hoort bij Degene die gesproken heeft. *Het Woord was bij God.*

En dan maakt Johannes in de derde zin duidelijk wat het wezen van het Woord is. *Het Woord is God.* Moet u zich voorstellen wat dit zinnetje bij een rechtgeearde Jood teweeg bracht. Hij kent maar één God, Jahweh. En een ander is er niet. Maar hier schrijft Johannes ondubbelzinnig dat Jezus, het Woord, waarover hij schrijft, God is. Deze vertaling is overigens omstreden. Wie met Jehovagetuigen over de godheid van de Here Jezus komt te spreken en deze tekst als bewijstekst aanvoert, zal ontdekken dat zij dit vers anders vertalen. Ze zullen zeggen dat er staat dat Jezus een god was. Want het lidwoord ontbreekt in het Grieks. En zeker is het waar dat hier het lidwoord ontbreekt. Dat is ook logisch. Had hier namelijk een lidwoord gestaan, dan was het onderscheid met God uit het tweede zinnetje weggevallen. Met een lidwoord had er gestaan dat Hij de God is, terwijl er net van het Woord was gezegd dat het bij God was. Johannes heeft dit zo geschreven, omdat Hij het Woord aan de ene kant van God, tussen haakjes ‘de Vader’, wilde onderscheiden en aan de andere kant wilde laten zien dat Jezus echt God is.

Hier heeft de Jood zich ongetwijfeld aan gestoord, want hij kent maar één God. Daarom heeft Johannes deze tekst ook zo voorzichtig opgebouwd, door allereerst de eenheid te benadrukken. De eenheid van Woord en Spreker, die onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn, maar die aan de andere kant toch onderscheiden moeten worden. Naast de Vader is er de Zoon. Maar toch zijn ze één. Maar het begin ligt bij de Vader, zoals het begin van een woord bij de spreker ligt. De Here Jezus geeft dat ook aan in het gelezen Schriftgedeelte. Bijvoorbeeld in vers 19: *Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, de Zoon kan niets doen van Zichzelf, of Hij moet het de vader zien doen; want wat deze doet, doet de Zoon evenzo.* En in vers 30 : *Ik kan van Mijzelf niets doen; gelijk Ik hoor, oordeel Ik, en mijn oordeel is rechtvaardig, want Ik zoek niet mijn wil, doch de wil van Hem, die Mij gezonden heeft.*

Woord en spreker zijn zo één, dat wie het woord verwerpt ook de spreker verwerpt. En dat geeft de Here Jezus ook aan in het gelezen Schriftgedeelte. Bijvoorbeeld in vers 23b: *Wie de Zoon niet eert, eert ook de Vader niet, die Hem gezonden heeft.* En in vers

37 en 38: En de Vader, die Mij gezonden heeft, die heeft van Mij getuigenis gegeven. U hebt nooit zijn stem gehoord of zijn gedaante gezien, en zijn woord hebt u niet blijvend in u, want die Hij gezonden heeft, gelooft u niet.

Het Woord is God. Jezus van Nazareth is de Messias de Zoon van God, dat is wat Johannes zijn lezers wil laten zien. En daar begint hij gelijk mee. Want wie in Hem gelooft, heeft het leven in zijn Naam.

Dat is de boodschap van Johannes voor zijn lezers. Maar ook voor ons vandaag. Want ook in het woord dat vanmiddag van deze kansel kwam, was Jezus Christus. Dit woord kwam tot u opdat u in dit woord gelooft en zo, door geloof te hechten aan dit Woord, eeuwig leeft. Gelooft dan dit Woord, want wie dit Woord gelooft heeft eeuwig leven, maar wie dit Woord verwerpt, ontvangt Christus niet en blijft in de dood.

Amen